

EMO'da bu dönem ilk kez gerçekleştirilen 8 bölgesel enerji forumuyla yerel sorunlar ve çözüm önerileri tartışıldı...

BÖLGESEL FORUMLARDAN VI. ENERJİ SEMPOZYUMU'NA

VI. Enerji Sempozyumu'nun açılış sunumu, EMO tarihinde bu dönem ilk kez gerçekleştirilen 8 bölgesel enerji forumunun sonuçlarına ayrıldı. Şubeler tarafından gerçekleştirilen bu forumlardaki saptamalar ve çözüm önerileri, VI. Enerji Sempozyumu Yürütme Kurulu Başkanı Olgun Sakarya tarafından TMMOB adına gerçekleştirilen VI. Enerji Sempozyumu'na taşındı.

VI. Enerji Sempozyumu Yürütme Kurulu Başkanı Olgun Sakarya tarafından sempozyumun açılış bildirisi olarak "Bölgesel Forumlardan VI. Enerji Sempozyumu'na" başlıklı sunum gerçekleştirildi. Sakarya, bölgesel enerji forumlarının, yerel enerji kaynak potansiyelleri, sorunlar ve çözüm önerilerini ele almak ve enerji politikalarının yerelde de tartışılması amacıyla yapıldığını anımsattı.

Sunumda bölgesel forumlarda ele alınan konular özetle şöyle aktarıldı:

Marmara Bölgesi Enerji Forumu: Bölgedeki elektrik üretiminin ağırlıklı olarak doğalgaza dayalı olması nedeniyle arz güvenliğinin risk altında olduğu vurgulanmış, Marmara Bölgesi'nde arz güvenliğini sağlamak için, zengin jeotermal ve kömür kaynaklarının kullanılması gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Orta Karadeniz Bölgesi Enerji Forumu: Enerji ormanları ve biyoyakıtlardan enerji üretimi, İl Mahalli Çevre Kurulu'nca Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kullanımı yasaklanan 6 no'lu Fuel-Oil'in yakıt olarak kullanıldığı

ve kente bir kilometreden daha yakın bir mesafede tesis edilen her biri 100 megavat olan iki mobil santralin çevrede yarattığı kirlilik, Sinop iline tesis edilmesi planlanan nükleer santraller ve Çarşamba Ovası'na tesisi öngörülen iki doğalgaz ve iki ithal kömür yakıtlı, kurulu gücü yaklaşık 2 bin 500 megavat olacak dört adet santralin tesisi gündeme gelmiştir.

Doğu Karadeniz Bölgesi Enerji Forumu: Bölgede boşa akan zengin hidrolik potansiyelden merkezi bir planlama anlayışı içinde ve maksimum seviyede yararlanılması gerektiği ifade edilmiştir. Hidrolik enerjiden elektrik enerjisi üretmek için EPDK'dan lisans alan 214 adet projenin birçoğuna başlanılmadığı, lisansların elden ele dolaşarak bu konuda pazar yaratıldığı gündeme getirilmiştir.

İç Anadolu Enerji Forumu: Sekiz ayrı temsilcilikte düzenlenen alt forumlar, bölgesel foruma taşınmaya çalışılmıştır. Bu forumlarda; bölgenin biyoenerji, jeotermal, rüzgar, güneş, hidrojen gibi alternatif ve yeni enerji türleri, kullanımları ve teknolojileri tartışma konusu edilmiştir. Forumlarda ön plana çıkan ve bölgesel foruma taşınan konular, ana başlıklarıyla, "Yenilenebilir Enerji Kaynakları, Enerjide Kamusal Yaklaşım, Enerji-Çevre-Sağlık İlişkisi, Enerji Alanında Ar-Ge" çalışmaları olmuştur.

Ege Bölgesi Enerji Forumu: Kullanılan elektrik enerjisinde teknik kalitenin değerlendirilmesi yapılmış, yenilenebilir enerji kaynağı olarak rüzgar ile güneş enerjisinin bölge

içindeki potansiyelinden azami ölçüde yararlanılması hususuna değinilmiş ve bu konudaki Ar-Ge faaliyetleri için teşvik edici yasal düzenlemeler yapılması dile getirilmiştir.

Akdeniz Bölgesi Enerji Forumu: Turizmin gelişimi açısından, Kepez Elektrik döneminden kalan altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve özellikle elektrik iletim tesislerine ait altyapının güçlendirilmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Bölgedeki zengin güneş enerjisinden azami ölçüde yararlanılması ve bu doğrultuda güneş haritasının çıkarılması ile fotovoltaik (güneş pilleri) sistemlerin tüketiciler bazında kullanılmasının teşvik edilmesi ve elde edilen elektrik enerjisindeki fazlalığın da sisteme aktarılması için gerekli düzenlemelerin yapılması, öne çıkan başlıca konular olmuştur.

Çukurova Enerji Forumu: Bölgede atıl durumda olan yenilenebilir kaynaklar ile yeraltı kaynaklarına öncelik verilmesi gerektiği, bunun enerjide dışa bağımlılığın azaltılması açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. Yaz aylarında yüzde 98 oranına ulaşan nemden kaynaklanan kirliliğin neden olduğu elektrik arızaları dile getirilmiş ve bu konuda, elektrik tesislerinde ve özellikle havai hatlarda izolasyon seviyesinin artırılması da dahil olmak üzere gerekli önlemlerin alınması istenmiştir. Bölgedeki elektrik dağıtım tesislerinin 33 kV-15.8 kV-6.3 kV gibi farklı orta gerilim kademelerinde işletildiği ortaya konulmuştur. İşletme faaliyetleri, gerilim düşümü ve teknik kayıplar açısından olumsuz birçok sonuç ya-

ratan bu sorunu gidermek için, orta gerilimden alçak gerilime dönüşümde 33/0.4-0.231 kV gerilim kademesinin kullanılması ve diğer gerilim kademelerinden dönüşüm yapılması gerekliliği görüşünde ortaklanılmıştır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu: Altyapı yatırımlarına ayrılan ödeneklerin artırılması, bölgedeki güneş enerjisinin mutlaka kullanılması, gelir düzeyi düşük olan kullanıcılar için makul oranda, indirimli veya ücretsiz elektrik kullanımını temin edecek yeşil sayaç uygulamasına geçilmesi yönünde adım atılması görüşleri benimsenmiştir. Ayrıca, elektrik üretimi amacına dönük olarak yaklaşık yüzde 80'inin, tarımsal sulama amacına dönük olarak yaklaşık yüzde 14'ünün gerçekleştirildiği belirtilen Güneydoğu Anadolu Projesi'nde (GAP) sulama kanallarının tamamlanması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Sulamanın planlı ve verimli yapılmasıyla sulama için kullanılan elektrik enerjisinden büyük oranda tasarruf edileceği be-

lirtilmiştir. Buna benzer uygulamalar ile elektrik enerjisinde elde edilecek tasarruf sonucu, yapılması planlanan İlisu Barajı'na ait potansiyele ihtiyaç olmayacağı ve böylelikle, tartışmasız bir tarih ve kültür hazinesi konumu ile turizm cazibe merkezi olan, Hasankeyf antik kentinin de kurtarılacağı ve bölge ekonomisine kazandırılacağı yönünde görüş oluşmuştur.

Bölgesel Forumlardan Yansıyan Çözüm Önerileri

Olgun Sakarya, bölgesel enerji forumlarında gündeme getirilen temel çözüm önerilerini de şöyle sıraladı:

“Ucuz, sürekli ve kaliteli enerji kullanımının temel bir insan hakkı ve sunumunun da zorunlu bir kamu hizmeti olduğunun unutulmamalıdır.

Elektrik enerjisi planlamasının; üretim, iletim, dağıtım ve tüketimin, ülkemize özgü koşullarda ve bütüncül bir anlayış içinde değer-

lendirildiği merkezi bir yapı içinde ele alınmalıdır.

Enerji üretiminde ulusal ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik verilerek ülkemizdeki mevcut potansiyellerinin değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Rüzgar, güneş, jeotermal, biyogaz, biyokütle, hidrojen gibi enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içindeki paylarının artırılması ve bu konuda ulusal teknolojiler oluşturmak üzere Ar-Ge çalışmalarına genel bütçeden pay ayrılmalıdır.

Elektrik enerjisinde kayıp-kaçak tanımları ayrıştırılmalı ve kayıp ile kaçak elektrik kullanımı gelişmiş ülkelerdeki oranlara düşürülmelidir.

Enerjinin verimli ve etkin kullanımına yönelik projeler desteklenerek, ulusal enerji tasarrufu bilincini oluşturmak üzere ilköğretimden başlayan eğitim programları hazırlanmalıdır.

Ülkemizin elektrik enerjisi talebini karşılamak ve kaynak çeşitliliği için öngörülen, ancak uluslararası lobilerin pazarladığı, zenginleştirilmiş kaynak kullanımından, atık durumu ve maliyetine kadar birçok sorunu da beraberinde taşıyan nükleer santral inşası sevdasından vazgeçilmelidir.

Enerji arz güvenliğinin, piyasa koşullarında oluşan ticari bir düşünceyle değil kamu hizmeti anlayışıyla devlet tarafından sağlanması için gerekli önlemler acilen alınmalıdır.

Geçmişteki sorunlu örnekler göz önüne alınarak, özelleştirme uygulamalarına son verilmelidir.

Enerjinin üretimi ve tüketiminde, enerji-çevre-insan ilişkisi mutlaka gözetilmelidir.

Arz güvenliğinde, yıllar itibarıyla dışa bağımlılığımızı azaltacak ulusal politikaları saptamak üzere; kamu sektörü, özel sektör, üniversiteler, akademisyenler, meslek örgütleri ve sendikalar gibi tarafların temsilcilerinden oluşan geniş katılımlı bir yapı tarafından, ulusal ve kamusal çıkarları ön planda tutan bir bakışla, merkezi ve stratejik planlama hazırlanmalıdır.”

